

Zniszczenia w znacznych rozmiarach oraz istotna szkoda o znamionach przestępstw przyrodniczych z art. 181 i 187 kodeksu karnego – cd.

Agnieszka Antoniów
Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Szczecinie

Gdańsk, 16 listopada 2018 r.

Spełniamy wymagania EMAS – zarządzamy urzędem efektywnie, oszczędnie i prośrodowiskowo

Obszary Natura 2000

- forma ochrony przyrody, wprowadzona w 2004 r. jako jeden z obowiązków przystąpienia Polski do Unii Europejskiej
- głównym celem funkcjonowania jest zachowanie określonych typów siedlisk przyrodniczych i gatunków roślin i zwierząt, które uważa się za cenne i zagrożone w skali całej Europy
- podstawą funkcjonowania Sieci Natura 2000 są dwie unijne dyrektywy:

Dyrektywa ptasia (Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa)

Dyrektywa siedliskowa (Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory)

Spełniamy wymagania EMAS – zarządzamy urzędem efektywnie, oszczędnie i prośrodowiskowo

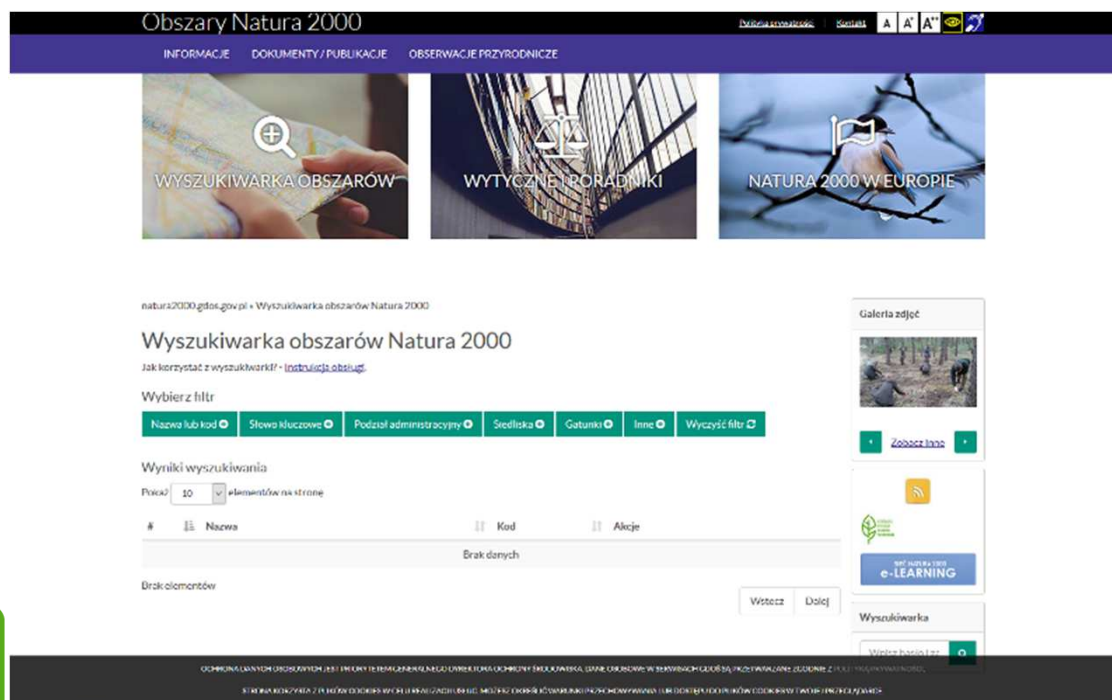
➤ obszary Natura 2000 dzielą się na:

obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO)

specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO)

obszary mające znaczenie dla Wspólnoty (OZW),

➤ podstawowe informacje o obszarach Natura 2000 znajdują się w **Standardowych Formularzach Danych (SDF)** dostępnych na stronie internetowej: <http://natura2000.gdos.gov.pl/>

- dla obszarów Natura 2000 zarządzający obszarem sporządza plan ochrony albo plan zadań ochronnych
- plan zadań ochronnych ustanawiany jest w drodze zarządzenia i stanowi akt prawa miejscowego
- plan zadań ochronnych zawiera: opis granic obszaru Natura 2000, mapę obszaru, zagrożenia dla przedmiotów ochrony, cele działań ochronnych, działania ochronne, wskazania do zmian w istniejących dokumentach planistycznych, wskazanie terminu sporządzenia planu ochrony (w razie potrzeby)

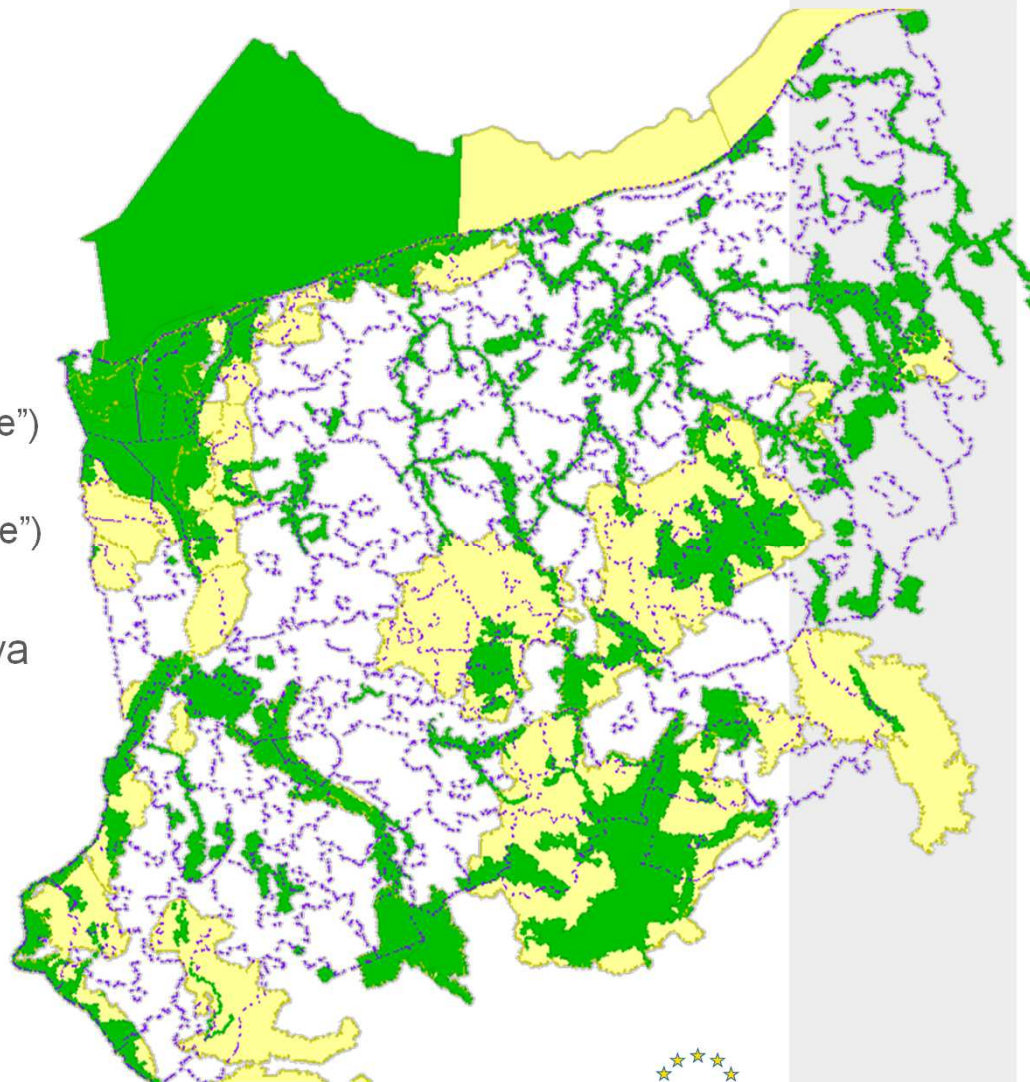
Natura 2000 w województwie zachodniopomorskim

OSO – **21 obszarów** (tzw. „obszary ptasie”)

TZW – **55 obszarów** (tzw. „obszary siedliskowe”)

SOO – **10 obszarów** (tzw. „obszary siedliskowe”)

co stanowi **38%** powierzchni województwa

➤ dla 39 obszarów ustanowiono plany zadań ochronnych (ich treść jest dostępna na stronie internetowej: <http://szczecin.rdos.gov.pl/plany-zadan-ochronnych>)

➤ dla 32 obszarów trwają prace nad planami zadań ochronnych w ramach projektu POIS.02.04.00-00-0193/16-00 pn.: „Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 (PZObis)”

Jakie działania może podjąć regionalny dyrektor ochrony środowiska w sytuacji gdy ustawa z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie nie ma zastosowania?

Podjęcie działań przewidzianych w **art. 37 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody** (Dz. U. z 2018 r., poz. 1614), tj.

wydanie decyzji w której nakazuje **natychmiastowe wstrzymanie prac lub podjęcie niezbędnych działań zapobiegawczych lub naprawczych**

Spełniamy wymagania EMAS – zarządzamy urzędem efektywnie, oszczędnie i prośrodowiskowo

Kiedy można wydać decyzję na podstawie art. 37 uop?

➤ podjęte działania będą znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000

lub

➤ podjęte działania są sprzeczne z ustaleniami planu zadań ochronnych albo planu ochrony

W decyzji określa się:

- 1) stan, do jakiego ma zostać przywrócone środowisko;
- 2) zakres i sposób przeprowadzenia działań zapobiegawczych lub działań naprawczych, w tym czynności zmierzających do ograniczenia oddziaływania na obszar Natura 2000
- 3) 3) termin rozpoczęcia i zakończenia działań zapobiegawczych lub działań naprawczych.

W decyzji, regionalny dyrektor ochrony środowiska, a na obszarach morskich - dyrektor właściwego urzędu morskiego, może nałożyć obowiązek prowadzenia badań zanieczyszczenia gleby i ziemi lub pomiarów zawartości substancji w wodzie, w tym pobierania próbek, lub monitoringu przyrodniczego różnorodności biologicznej i krajobrazowej

Przykłady decyzji wydanych na podstawie art. 37 ustawy o ochronie przyrody

Spełniamy wymagania EMAS – zarządzamy urzędem efektywnie, oszczędnie i prośrodowiskowo

LOKALIZACJA:

Obszar Natura 2000 Dolna Odra PLH320037

Obszar Natura 2000 Dolina Dolnej Odry PLB320003

Cedyński Park Krajobrazowy

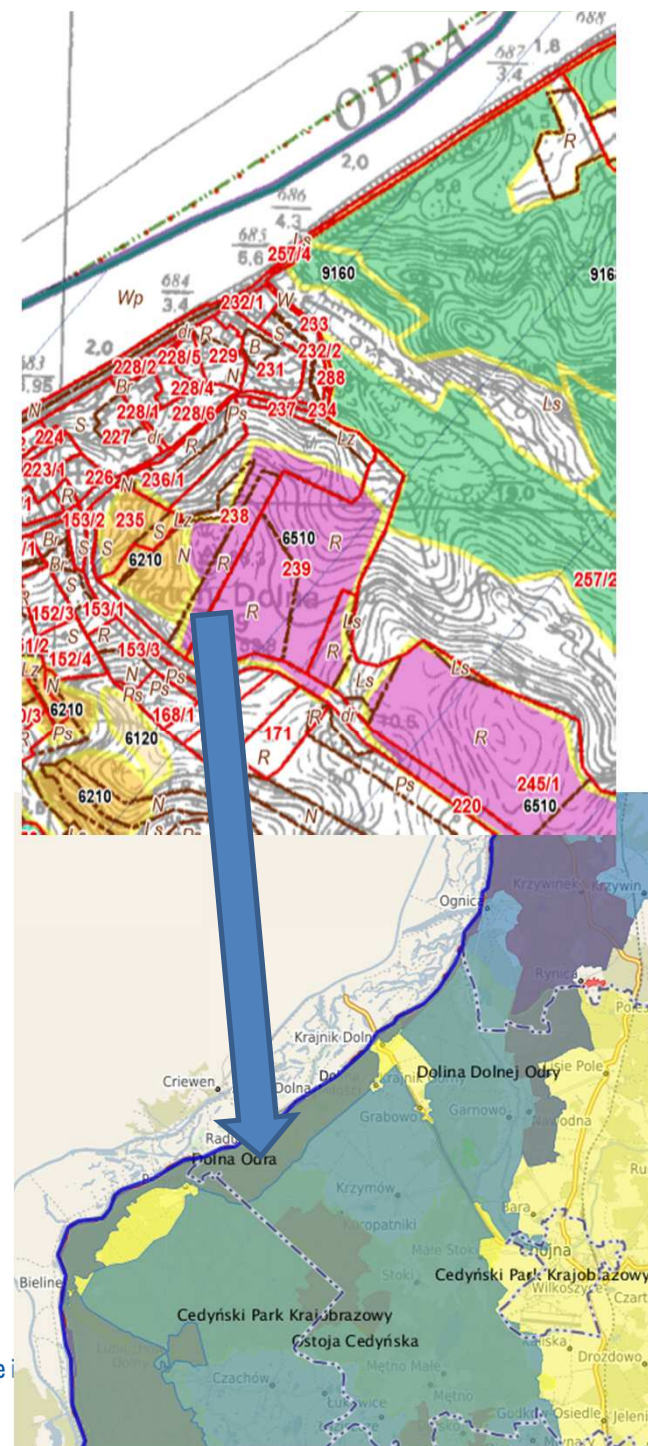
DZIAŁANIE:

Zniszczenie płatów siedlisk przyrodniczych:

- 6210 Murawy kserotermiczne (*Festuco-Brometea* i ciepłolubne murawy z *Asplenion septentrionalis* *Festucion pallentis*)
- Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*) poprzez niwelację terenu ciężkim sprzętem

Spełniamy wymagania EMAS – zarządzamy urzędem efektywnie, oszczędnie i

fot. M.Puchalski

fot. M.Puchalski

fot. M. Puchalski

Spełniamy wymagania EMAS – zarządzamy urzędem efektywnie, oszczędnie i prośrodowiskowo

fot. M.Puchalski

- Złamano zakazy obowiązujące na terenie Cedyńskiego Parku Krajobrazowego, tj. likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu
- Podjęto działania niezgodne z planem zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolna Odra PLH320037, który wskazywał na konieczność utrzymania powierzchni zniszczonych płatów siedlisk oraz jako działania ochronne dla siedliska wskazywał na ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe utrzymujące siedlisko.

- Sprawa została skierowana do organów ścigania
- RDOŚ w Szczecinie wydał decyzję na podstawie art. 37 ustawy o ochronie przyrody

Rozmiar zniszczeń

Zniszczone siedliska przyrodnicze	Powierzchnia siedliska, która została zniszczona	Łąca powierzchnia siedliska w obszarze Natura 2000	Procent zniszczenia
6210	0,8 ha	84,19 ha	0,95%
6510	1,26 ha	272,52 ha	0,46%

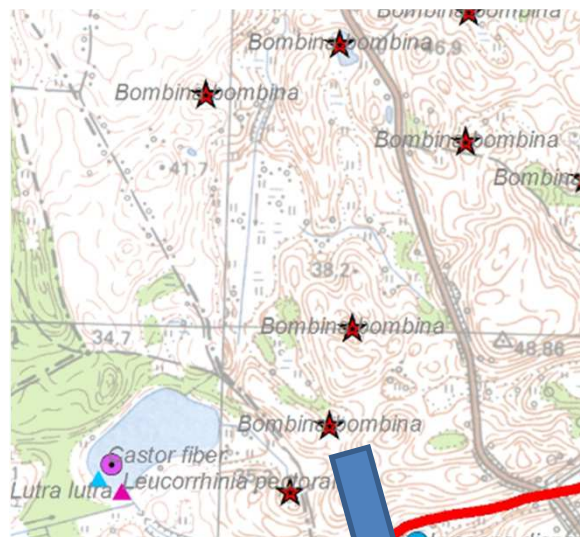
LOKALIZACJA:

Obszar Natura 2000 Wzgórza Bukowe
PLH320020

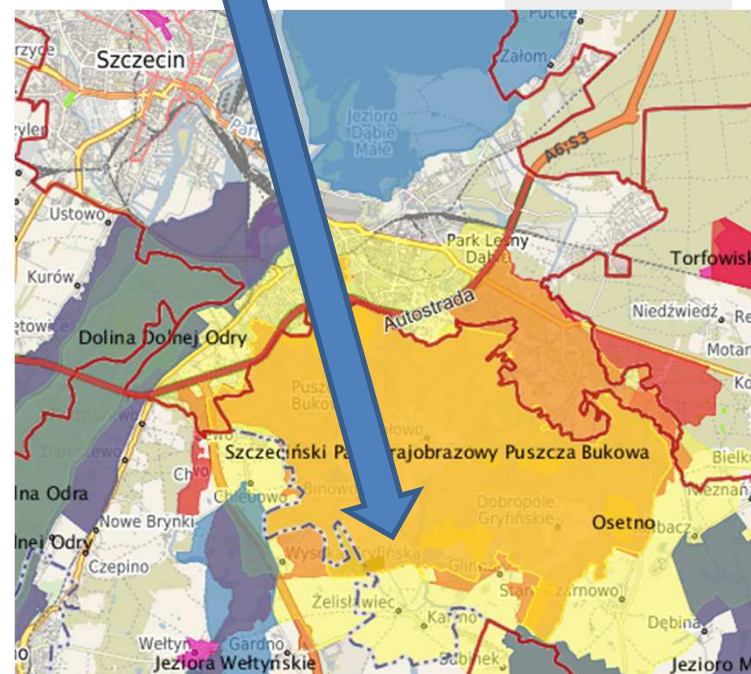
Szczeciński Park Krajobrazowy „Puszcza
Bukowa”

DZIAŁANIA:

Wykonanie przekopu odwadniającego
oczko wodne stanowiące siedlisko
kumaka nizinnego

szczecin.rdos.gov.pl

Spełniamy wymagania EMAS – zarządzamy urzędem efektywnie, oszczędnie i prośrodowiskowo

fot. A.Antoniów

fot. A. Antoniów

➤ Podjęto działania niezgodne z planem zadań ochronnych, który wskazywał na konieczność zachowania wszystkich siedlisk kumaka nizinnego w obszarze Natura 2000 Wzgórza Bukowe PLH320020 w stanie niepogorszonym

➤ RDOŚ w Szczecinie wydał decyzję na podstawie art. 37 ustawy o ochronie przyrody

Przepisy karne wynikające z ustawy o ochronie przyrody

Rozdział 11

Przepisy karne

+ Art. 127. [Naruszenie zakazów przewidzianych w ustawie]

Kto umyślnie:

- + 1) narusza zakazy obowiązujące w:
    - + a) parkach narodowych,
    - + b) rezerwach przyrody,
    - + c) parkach krajobrazowych,
    - + d) obszarach chronionego krajobrazu,
    - + e) obszarach Natura 2000,
  - + 2) narusza zakazy obowiązujące w stosunku do:
    - + a) pomników przyrody,
    - + b) stanowisk dokumentacyjnych,
    - + c) użytków ekologicznych,
    - + d) zespołów przyrodniczo-krajobrazowych,
    - + e) (uchylona),
  - + 3) nie zgłasza do rejestru, o którym mowa w art. 64 ust. 1, posiadanych lub hodowlanych zwierząt,
  - + 4) (uchylony),
  - + 5) narusza zakaz, o którym mowa w art. 119a ust. 1,
  - + 6) wprowadza do obrotu produkty z fok wbrew warunkom określonym w [art. 3](#) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1007/2009 z dnia 16 września 2009 r. w sprawie handlu produktami z fok (Dz. Urz. UE L 286 z 31.10.2009, str. 36)
- podlega karze aresztu albo grzywny.

Art. 131. [Odpowiedzialność za wykroczenia]

Kto:

- 1) prowadząc działalność gospodarczą w zakresie handlu zwierzętami podlegających ochronie na podstawie przepisów, o których mowa w art. 61 ust. 1, nie posiada lub nie przekazuje odpowiedniej dokumentacji stwierdzającej legalność pochodzenia zwierzęcia,
- 1a) chwytła lub zabija dziko występujące zwierzęta, o których mowa w art. 49 pkt 1 lit. a i b przy użyciu urządzeń, sposobów lub metod, o których mowa w art. 54,
- 2) bez zezwolenia lub wbrew jego warunkom utworzy lub prowadzi ogród botaniczny, ogród zoologiczny lub ośrodek,
- 3) przeprowadzając likwidację ogrodu zoologicznego lub ośrodka nie zapewni przebywającym tam zwierzętom warunków odpowiadających ich potrzebom biologicznym,
- 4) narusza zakazy dotyczące zwierząt niebezpiecznych dla życia i zdrowia ludzi, o których mowa w art. 73 ust. 1,
- 4a) nie zachowując należytej ostrożności dopuszcza do ucieczki zwierzęcia z gatunku, o którym mowa w art. 73 ust. 1 lub art. 120 ust. 2,
- 5) bez zezwolenia lub wbrew jego warunkom przenosi z ogrodu botanicznego lub ogrodu zoologicznego do środowiska przyrodniczego rośliny lub zwierzęta gatunków zagrożonych wyginięciem,
- 6) (uchylony),
- 7) stosuje środki chemiczne na drogach publicznych oraz ulicach i placach w sposób znacząco szkodzący terenom zieleni lub zadrzewieniom,

Spełniamy wymagania EMAS – zarządzamy urzędem efektywnie, oszczędnie i prośrodowiskowo

- 8) prowadzi działania wymagające zgłoszenia, o którym mowa w art. 118 ust. 1, bez dokonania tego zgłoszenia albo niezgodnie z decyzją o wyrażeniu sprzeciwu, o której mowa w art. 118 ust. 6 pkt 1, albo bez uzyskania lub wbrew warunkom decyzji o warunkach prowadzenia działań, o której mowa w art. 118 ust. 8, w przypadku nałożenia obowiązku jej uzyskania,
  - 9) wprowadza do środowiska przyrodniczego lub przemieszcza w tym środowisku rośliny, zwierzęta lub grzyby gatunków obcych,
  - 10) bez zezwolenia lub wbrew jego warunkom sprowadza do kraju, przetrzymuje, prowadzi hodowlę, rozmnaża lub sprzedaje na terenie kraju rośliny, zwierzęta lub grzyby gatunków obcych, które w przypadku uwolnienia do środowiska przyrodniczego mogą zagrozić rodzimym gatunkom lub siedliskom przyrodniczym,
  - 11) nie powiadamia regionalnego dyrektora ochrony środowiska lub wójta, burmistrza albo prezydenta miasta o odkryciu kopalnych szczątków roślin lub zwierząt,
  - 12) wypala łąki, pastwiska, nieużytki, rowy, pasy przydrożne, szlaki kolejowe, trzcinowiska lub szuwary,
  - 13) wbrew przepisom art. 125 zabija zwierzęta, niszczy rośliny lub grzyby lub niszczy siedliska roślin, zwierząt lub grzybów,
  - 14) bez zezwolenia lub wbrew jego warunkom narusza zakazy w stosunku do roślin, zwierząt lub grzybów objętych ochroną gatunkową
- podlega karze aresztu albo grzywny.
- **Art. 131a. [Przypadek zwierząt niebezpiecznych dla życia i zdrowia ludzi]**
- 1. W razie ukarania za wykroczenie określone w art. 131 pkt 4 sąd może orzec przepadek zwierząt niebezpiecznych dla życia i zdrowia ludzi.
- 2. Zwierzęta, o których mowa w ust. 1, podlegają przekazaniu podmiotom uprawnionym do ich utrzymywania, wyznaczonym przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska.
- **Art. 132. [Stosowanie przepisów kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia]**

Orzekanie w sprawach, o których mowa w art. 127 i 131, następuje na podstawie przepisów Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia.

Spełniamy wymagania EMAS – zarządzamy urzędem efektywnie, oszczędnie i prośrodowiskowo

Dziękuję za uwagę

Spełniamy wymagania EMAS – zarządzamy urzędem efektywnie, oszczędnie i prośrodowiskowo

